

POSZUKIWANIE DRÓG
ZAGUBIONYCH
W RZECZYWISTOŚCI

POSZUKIWANIE DRÓG ZAGUBIONYCH W RZECZYWISTOŚCI

**Księga pamięci poświęcona
Profesorowi Tadeuszowi Gałkowskiemu**

Redakcja naukowa:

Ewa Pisula

Jacek J. Błeszyński

Dorota Podgórska-Jachnik

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2022

Recenzje:

prof. dr hab. *Stanisław Kowalik*

prof. dr hab. *Roman Ossowski*

Redaktor prowadząca:

Hanna Raciborska

Redakcja i korekta:

Magdalena Mendys

Projekt okładki:

Katarzyna Juras

Na okładce i karcie przedtytułowej wykorzystano grafikę

© Adama Wiśniewskiego *Obraz 23*

<https://adamwisniewski.pixieset.com/?fbclid=IwAR0S027V9LiTTdENB4Cemt8VEhyTHkxzBV7lUdYpEReRZyAHjyqVTAdslPc>

Copyright © 2022 by Wydawnictwo Naukowe Scholar Sp. z o.o.

Publikacja finansowana ze środków Wydziału Psychologii

Uniwersytetu Warszawskiego przyznanych przez MEiN

w formie subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego

w roku 2021 (501-D125-01-1250000 zlec*5011000632)

ISBN 978-83-66849-66-2

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

ul. Oboźna 1, 00-340 Warszawa

tel. 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91

dział handlowy: jak wyżej, w. 108

e-mail: info@scholar.com.pl

www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: WN Scholar (*Jerzy Łazarski*)

Printed in Poland

SPIS TREŚCI

EWA PISULA, JACEK J. BŁESZYŃSKI, DOROTA PODGÓRSKA-JACHNIK	
Przedmowa	9
MARIA PAĆHALSKA	
Portret uczonego: prof. zw. dr hab. Tadeusz Gałkowski	17

CZĘŚĆ I WSPOMNIENIA (I)

JACEK J. BŁESZYŃSKI	
Czasami się zastanawiam, kim byłbym, gdybym nie spotkał Pana Profesora...	69
MARTA BOGDANOWICZ	
Był po prostu Mistrzem	72
EWA DOMAGAŁA-ZYŚK	
Lider nowych metod i rozwiązań dydaktycznych	73
MARIAN FRĄK	
Profesor od autyzmu	74
BOŻYDAR KACZMAREK	
Wybitny naukowiec, serdeczny człowiek	78
JANUSZ KIRENKO	
Pamięć...	80
STANISŁAW KOWALIK	
Mistrz i przyjaciel	84
JOANNA KOWALSKA	
Wspomnienie o Panu Profesorze Tadeuszu Gałkowskiem	90
ANNA KRÓL	
Wspomnienie Profesora Tadeusza Gałkowskiego	91
JOANNA KRUK-LASOCKA	
Był dla mnie wielkim człowiekiem	93

ALINA PERZANOWSKA	
Pan Profesor Tadeusz Gałkowski – nasz wielki przyjaciel	97
EWA PISULA	
Mój Nauczyciel	102
DOROTA PODGÓRSKA-JACHNIK	
Niecałe życie w Garwolinie...	106
ANNA ROZETTI	
Nasz Profesor	114
PIOTR TOMASZEWSKI	
Przyjaciel głuchych...	117
EWA ZWOLIŃSKA	
Wspomnienie o Profesorze Tadeuszu Gałkowskiem, naukowym mentorze – takim go pamiętam	122

CZĘŚĆ I WSPOMNIENIA (II)

ANNA BANASIAK, IWONA SKRZYPCZYK-GAŁKOWSKA	
Wkład Profesora Tadeusza Gałkowskiego w rozwój usług diagnostycznych, edukacyjnych i terapeutycznych dla osób ze spektrum autyzmu w Częstochowie	127
RAFAŁ DZIURLA, ALEKSANDRA WŁODARSKA VEL GŁOWACKA	
Praktyczne aspekty ekologicznego ujęcia rehabilitacji osób głuchych – śladami myśli Profesora Tadeusza Gałkowskiego	139
ANIELA KORZON	
Polski Komitet Audiofonologii (PKA) w Międzynarodowym Biurze Audiofonologii (BIAP)	155
KAZIMIERA KRAKOWIAK	
Dzięki Panu Profesorowi Tadeuszowi Gałkowskiemu możemy rozmawiać z niesłyszącymi po polsku z fonogestami	165
KATARZYNA PLUTECKA	
O wspomaganiu rozwoju uczniów głuchych w świetle rozważań Profesora Tadeusza Gałkowskiego	172
TERESA SERAFIN	
Człowiek, bez którego trudno sobie wyobrazić realizowanie inicjatyw związanych z wczesnym wspomaganiem rozwoju małych dzieci	180

CZĘŚĆ II AUTYZM

ANNA ROZETTI, BARBARA REMBERK

- Zaburzenia ze spektrum autyzmu – istota i epidemiologia
objawów osiowych oraz współwystępowanie innych
zaburzeń neurorozwojowych i psychicznych** 189

ANNA WALIGÓRSKA, MICHAŁ WALIGÓRSKI, KAROLINA KUNCEWICZ-SOSNOWSKA,
SUZANNE KUCHARCZYK, SAMUEL L. ODOM

- Ocena jakości oddziaływań terapeutycznych wobec dzieci
ze spektrum autyzmu na przykładzie skali APERS –
*Autism Program Environment Rating Scale*** 205

ANNA LENART

- Dorosłe osoby z autyzmem w Polsce –
sukcesy i wyzwania w ich wspieraniu** 218

JOANNA KOSSEWSKA

- Temporalna perspektywa w kontekście zaburzeń
ze spektrum autyzmu** 234

CZĘŚĆ III ZABURZENIA SŁUCHU I MOWY

BOGDAN SZCZEPANKOWSKI

- Jan Siostrzyński – wyjątkowy prekursor nauczania głuchych,
lekarz i litograf z wykształcenia, pedagog z zamiłowania** 251

EWA DOMAGAŁA-ZYŚK

- Zdalne uczenie się języka angielskiego jako obcego przez uczniów
i studentów niesłyszących i słabosłyszących** 263

DOMINIKA WIŚNIEWSKA

- Rodzic Głuchy jako przewodnik po dwóch kulturach i dwóch językach
dla swojego słyszącego dziecka** 273

ZBIGNIEW TARKOWSKI, SABINA HOŁÓWKO-RUSIN, MONIKA WÓJCIK

- Rozumienie zdań przez dzieci z opóźnionym rozwojem mowy** 290

CZĘŚĆ IV REHABILITACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ I WSPIERANIE ICH RODZIN

BOŻYDAR KACZMAREK

- Osoba niepełnosprawna jako pełnoprawny uczestnik
procesu rehabilitacji** 303

JOLANTA BARAN

**Perspektywy badań międzykulturowych nad osobami
z niepełnosprawnością – możliwe przestrzenie teoretycznych
i empirycznych studiów w pedagogice specjalnej**

314

JOANNA KOWALSKA

**Niepełnosprawni – wyjątkowi.
Etykiety a stosunek dzieci do niepełnosprawności**

326

MARTA BOGDANOWICZ

Dobry dotyk – dobry jak powietrze

340

JANUSZ KIRENKO

Aspiracje rodzicielskie wobec dzieci z niepełnosprawnością

365

WOJCIECH OTRĘBSKI, RAFAŁ WŁODARCZYK

**Polscy pracodawcy wobec zatrudniania
osób z zaburzeniami psychicznymi –
empiryczna analiza stanu wiedzy i jego zróżnicowania**

380

Indeks nazwisk

401

Noty o Autorkach i Autorach

417